

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Καστοριά, 13.05.24
Αρ. Πρωτ.: 2502

ΠΕΡ/ΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΒΑΘΜΙΑΣ & Δ /ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δ/ΝΣΗ Δ/ΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ Π.Ε. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Προς

1. Τους Εκπαιδευτικούς κλ. ΠΕ02 των Γυμνασίων των Π. Ε. Καστοριάς, Φλώρινας και Γρεβενών
2. Τους Εκπαιδευτικούς που διδάσκουν με ανάθεση τα φιλολογικά μαθήματα

Ταχυδρ. Διεύθυνση: Καραολή 10
52100 Καστοριά
Πληροφορίες: Ελένη Γερούση, Σ Ε ΠΕ02
Αρ. Τηλ.: 2467055204
6945971047
Ηλεκτρ. αλληλ: elegerousi@sch.gr

Κοιν.: ΔΔΕ Φλώρινας
ΔΔΕ Γρεβενών

ΘΕΜΑ: «Οδηγίες για τις γραπτές ανακεφαλαιωτικές εξετάσεις (προαγωγικές και απολυτήριες) στα φιλολογικά μαθήματα όλων των τάξεων Ημερήσιου και Εσπερινού Γυμνασίου περιόδου Ιουνίου του σχολικού έτους 2023-2024».

Αγαπητές συναδέλφισσες/Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ενόψει της διενέργειας των γραπτών ανακεφαλαιωτικών (προαγωγικών και απολυτήριων) εξετάσεων περιόδου Ιουνίου του τρέχοντος σχολικού έτους, σας υπενθυμίζω όσα ισχύουν για την αξιολόγηση των φιλολογικών μαθημάτων όλων των τάξεων Ημερήσιου και Εσπερινού Γυμνασίου, προς διευκόλυνση του έργου σας.

Το άρθρο 5 του Π. Δ. 126/11.11.16 (Α'211) ορίζει **γενικά** για τις γραπτές ανακεφαλαιωτικές προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις της περιόδου Ιουνίου τα εξής:

- Οι γραπτές προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις διενεργούνται με την ευθύνη του/της Διευθυντή/ντριας και του Συλλόγου διδασκόντων σε κάθε Γυμνάσιο.
- Το πρόγραμμα των προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων των μαθημάτων ορίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων και ανακοινώνεται από τον/τη Διευθυντή/ντρια του Γυμνασίου στους/στις μαθητές/τριες, τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη λήξη των μαθημάτων.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ:

- Ως **εξεταστέα ύλη** ορίζονται τα δύο τρίτα (2/3) της **διδαχθείσας**. Σε κάθε περίπτωση η εξεταστέα ύλη δεν μπορεί να είναι λιγότερη από το μισό της διδακτέας.
- Η επιλογή και ο ακριβής προσδιορισμός της εξεταστέας ύλης για κάθε μάθημα γίνεται από τον διδάσκοντα και σε περίπτωση που το μάθημα διδάσκεται από περισσότερους του ενός καθηγητές γίνεται μετά από συνεργασία μεταξύ τους.

- Η εξεταστέα ύλη κατατίθεται και εγκρίνεται από τον Διευθυντή και γνωστοποιείται στους μαθητές πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από τη λήξη των μαθημάτων.
- Η εξεταστέα ύλη καταγράφεται στο βιβλίο της διδασκόμενης ύλης και υπογράφεται από τον εισηγητή καθηγητή.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ:

- Τα **θέματα** ορίζονται **την ημέρα εξέτασης** κάθε μαθήματος από τους διδάσκοντες το αντίστοιχο μάθημα κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους και είναι **κοινά για όλα τα τμήματα της τάξης**.
- Κατ' εξαίρεση είναι δυνατόν να δοθούν διαφορετικά θέματα, εάν συντρέχει αποχρών λόγος, ο οποίος αναγράφεται σε σημείωση στο έγγραφο που περιέχει τα θέματα και παράλληλα συντάσσεται και σχετική πράξη στο βιβλίο πράξεων του/της Διευθυντή/ντριας του σχολείου.
- Εάν δεν είναι δυνατόν να οριστούν θέματα από τον διδάσκοντα το αντίστοιχο μάθημα κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, λόγω σοβαρών προβλημάτων υγείας ή σοβαρού κωλύματος που συνιστά ανωτέρα βία, τα θέματα ορίζονται από άλλον εκπαιδευτικό της ίδιας ειδικότητας ή, εάν δεν υπάρχει, από εκπαιδευτικό που έχει σε ανάθεση το αντίστοιχο μάθημα, ο οποίος ορίζεται από τον/την Διευθυντή/ντρια του σχολείου. Εάν δεν υπηρετεί στη σχολική μονάδα εκπαιδευτικός ο οποίος έχει σε ανάθεση το αντίστοιχο μάθημα, τότε ορίζεται για τον σκοπό αυτό από τον αρμόδιο Διευθυντή Δ.Ε. άλλος εκπαιδευτικός.
- Τα θέματα διανέμονται φωτοτυπημένα στους μαθητές ή υπαγορεύονται ή γράφονται στον πίνακα σε ειδικές περιπτώσεις, κατά την κρίση του/της Διευθυντή/ντριας του σχολείου.
- Οι απαντήσεις των θεμάτων γράφονται από τους/τις μαθητές/ήτριες σε φύλλο χαρτιού (κόλλα αναφοράς) που φέρει τη σφραγίδα του σχολείου, την υπογραφή του/της Διευθυντή/ντριας και ειδική εκτύπωση για την αναγραφή των προκαταρκτικών στοιχείων και της βαθμολογίας του γραπτού δοκιμίου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ:

Η διάρκεια των γραπτών προαγωγικών και απολυτηρίων εξετάσεων είναι **δίωρη** για όλα τα εξεταζόμενα μαθήματα, **εκτός** από τα μαθήματα της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, των οποίων οι δύο αντίστοιχοι κλάδοι, Γλωσσική Διδασκαλία-Νεοελληνική Λογοτεχνία και Αρχαία Ελληνική Γλώσσα-Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση, **συνεξετάζονται** σε **τρίωρη εξέταση** (όπως τροποποιήθηκε με τον Ν. 4692/12.06.20/Α' 111).

I. ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Οι δύο κλάδοι της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας (Γλωσσική Διδασκαλία και Νεοελληνική Λογοτεχνία) **εξετάζονται την ίδια μέρα** και η συνολική **διάρκεια** της εξέτασης είναι **τρεις ώρες**. Τα θέματα δίνονται και οι απαντήσεις αναπτύσσονται σε ξεχωριστό φύλλο για καθέναν από τους δύο κλάδους και αποδίδεται **διακριτός βαθμός** για καθέναν από αυτούς.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Σύμφωνα με την παραπάνω διατύπωση **δεν προβλέπεται διάλειμμα κατά τη διάρκεια της εξέτασης**. Επίσης, **δεν ορίζεται** ότι ο προβλεπόμενος χρόνος είναι π.χ. 1 ώρα και 30 λεπτά για κάθε μάθημα ή 2 ώρες για τη Νεοελληνική Γλώσσα και 1 ώρα για τη Νεοελληνική Λογοτεχνία. **Η ευθύνη διαχείρισης του χρόνου ανήκει αποκλειστικά στον/στην μαθητή/τρια**, όπως και η επιλογή από ποιο γνωστικό αντικείμενο θα ξεκινήσει. Καλό είναι να έχουν ενημερωθεί έγκαιρα οι μαθητές/τριες πριν την ημέρα της εξέτασης. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει κατανοητό την ημέρα της εξέτασης ότι πρέπει να γίνει μια ορθολογική διαχείριση του χρόνου που έχουν στη διάθεσή τους.

Ο τρόπος διεξαγωγής και το περιεχόμενο της **τρίωρης** εξέτασης του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο, ο τρόπος διατύπωσης των θεμάτων και ο τρόπος βαθμολόγησης των δοκιμών καθορίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Π. Δ. 126 / ΦΕΚ Α΄ 211 /11.11.2016, ως εξής:

A. Στον κλάδο της Γλωσσικής Διδασκαλίας

Οι μαθητές/τριες εξετάζονται σε κείμενο γραπτό που διανέμεται φωτοτυπημένο, προερχόμενο από πηγές έντυπες ή ηλεκτρονικές και το οποίο είναι δυνατόν να συνοδεύεται από εικόνα, γράφημα κ.τ.λ. Το κείμενο θα πρέπει να είναι παρεμφερές και όχι να ταυτίζεται με κάποιο από αυτά που διδάχθηκαν στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, να ανταποκρίνεται στην αντιληπτική ικανότητα των μαθητών/τριών της συγκεκριμένης τάξης και να σχετίζεται με τις θεματικές ενότητες τις οποίες πραγματεύτηκαν οι μαθητές/τριες στη διάρκεια του σχολικού έτους. Το κείμενο πρέπει να συνοδεύεται από σύντομο εισαγωγικό σημείωμα όπου δηλώνονται ο συντάκτης του, η χρονολογία και το μέσο δημοσίευσης του και όποια άλλη πληροφορία για τη συγκυρία δημοσίευσης και το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο δημιουργίας του κρίνεται αναγκαία από τον/την εκπαιδευτικό.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Είναι σημαντικό το **μη λογοτεχνικό** κείμενο να ανταποκρίνεται στην αναγνωστική ικανότητα των μαθητών/τριών, να είναι επίκαιρο και η έκτασή του να είναι τέτοια ώστε να είναι διαχειρίσιμη από άποψη χρόνου. Προτείνονται οι 300 λέξεις ως **ελάχιστο όριο λέξεων** και ως **μέγιστο όριο οι 450 λέξεις**. Προτείνεται, επίσης το μη λογοτεχνικό κείμενο **να συνοδεύεται από εικόνα, γράφημα, γελοιογραφία** κλπ (πολυτροπικό κείμενο), ώστε να ενισχύεται η αναγνωστική ανταπόκριση και η κριτική προσέγγιση των μαθητών/τριών.

Οι μαθητές/τριες καλούνται να απαντήσουν σε **τρία (03) θέματα**.

1. Το **πρώτο θέμα** αναφέρεται στην **κατανόηση του κειμένου και του επικοινωνιακού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται**. Με αυτό το θέμα ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών είτε να εντοπίζουν και να παρουσιάζουν τις πληροφορίες που περιέχονται στο κείμενο είτε να επισημαίνουν το επικοινωνιακό πλαίσιο του (τον πομπό, τον/τους δέκτη/ες, το μέσο επικοινωνίας, τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε) είτε να αναγνωρίζουν το βασικό μήνυμά του και να το συσχετίζουν με τις περιστάσεις επικοινωνίας είτε να σχολιάζουν χωρία του είτε να εξετάζουν τον τρόπο με τον οποίο «συνομιλεί» το κείμενο με το σκίτσο, τη φωτογραφία κ.τ.λ. που (ενδεχομένως) το συνοδεύει. Το συγκεκριμένο θέμα **βαθμολογείται με έξι (06) μονάδες**.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

I. Σε περίπτωση που ζητείται από τους/τις μαθητές/τριες να εντοπίζουν και να παρουσιάζουν τις πληροφορίες που περιέχονται στο κείμενο **είναι καλό αυτό να γίνεται με άσκηση κλειστού τύπου Σ ή Λ (με σχετική τεκμηρίωση από το κείμενο)**. Ενδεικτικά:

*α. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες (με ένα Σ ή Λ αντίστοιχα) (μονάδες 2) τεκμηριώνοντας τους χαρακτηρισμούς σας με αναφορές από το κείμενο (μονάδες 4) **Σύνολο 06 μονάδες***

*β. Με βάση το παραπάνω κείμενο μπορείτε να υποστηρίξετε τις παρακάτω διατυπώσεις; Να σημειώσετε ένα ΝΑΙ ή ένα ΟΧΙ. (μονάδες 2) τεκμηριώνοντας τους χαρακτηρισμούς σας με αναφορές από το κείμενο (μονάδες 4) **Σύνολο 06 μονάδες***

[**Βαθμολόγηση:** 4 ενδεικτικές προτάσεις ώστε κάθε Σ ή Λ να βαθμολογείται με 0,5 και η τεκμηρίωση με αναφορά του σχετικού παραθέματος από το κείμενο να βαθμολογείται με 1]

II. Σε περίπτωση που ζητείται από τους/τις μαθητές/τριες να αναγνωρίζουν το **βασικό μήνυμα** του κειμένου και να το **συσχετίζουν με τις περιστάσεις επικοινωνίας** προτείνεται η εξής διατύπωση:

Η ιστορία που διαβάσατε πχ. βρίσκεται σε ενημερωτικό φυλλάδιο της /δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα / δημοσιεύτηκε στην ενημερωτική ιστοσελίδα

α) Ποιο νομίζετε ότι είναι το βασικό μήνυμα του κειμένου; (μονάδες 02)

β) Να το αποδώσετε με δικά σας λόγια και να το συσχετίσετε με τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε. (μονάδες 02)

γ) Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο (μονάδες 02). **Σύνολο 06 μονάδες**

III. Σε περίπτωση που ζητείται να σχολιάσουν κάποιο σκίτσο, γράφημα, εικόνα κλπ. προτείνεται η απάντηση των μαθητών/τριών να έχει τη μορφή παραγράφου και να μην ξεπερνά τις 50-60 λέξεις.

2. Το **δεύτερο θέμα** αναφέρεται σε **ζητήματα δομής και γλώσσας του κειμένου** και με αυτό το θέμα ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών α) είτε να αναγνωρίζουν τη δομή ολόκληρου του κειμένου ή τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης μιας παραγράφου είτε να αποδίδουν με πλαγιότιτλους ή με τη μορφή διαγράμματος τη νοηματική αλληλουχία του κειμένου είτε να εντοπίζουν τις διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις που βοηθούν στη συνοχή του κειμένου είτε να διακρίνουν στο κείμενο σημεία όπου υπάρχει περιγραφή, αφήγηση, επιχειρηματολογία

ή/και

β) είτε να εξηγούν τη συνεισφορά της γραμματικοσυντακτικής δομής κάποιου χωρίου στο νόημά του (π.χ. η χρήση της παθητικής σύνταξης αντί της ενεργητικής) είτε να αναγνωρίζουν τη λειτουργία των μορφοσυντακτικών δομών (π.χ. η επιλογή να χρησιμοποιηθεί ιστορικός ενεστώτας αντί του αορίστου κ.ά.) είτε να μετασχηματίζουν, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις επικοινωνίας, λέξεις ή φράσεις ή απόσπασμα του κειμένου ως προς την μορφολογία ή ως προς τη σύνταξη ή ως προς τη σημασιολογία/το λεξιλόγιο ή ως προς τα σημεία στίξης ή ως προς το ύφος του κειμένου. Το συγκεκριμένο θέμα **βαθμολογείται με τέσσερις (04) μονάδες.**

3. Το **τρίτο θέμα** αναφέρεται στην **παραγωγή γραπτού λόγου**. Ζητείται από τους/τις μαθητές/τριες να συντάξουν ένα κείμενο που να ανταποκρίνεται στη γλωσσική τους εμπειρία, το είδος του οποίου καθορίζεται με σαφήνεια, ενταγμένο σε επικοινωνιακό πλαίσιο, με το οποίο κρίνουν ή σχολιάζουν σημεία του κειμένου που τους έχει δοθεί ή αναπτύσσουν προσωπικές απόψεις, παίρνοντας αφορμή από το κείμενο. Με το κείμενο αυτό ελέγχονται τα εξής:

α) ο βαθμός προσαρμογής στις παραμέτρους της επικοινωνίας (πομπός, μήνυμα, δέκτης, ύφος)

β) ο βαθμός μορφολογικής επάρκειας (ορθογραφία, στίξη, ορθές γραμματικές και συντακτικές δομές)

γ) ο βαθμός δομικής επάρκειας

δ) ο βαθμός νοηματικής επάρκειας (κατά πόσον διαθέτει το κείμενο τις απαραίτητες πληροφορίες, κατάλληλη επιχειρηματολογία κ.τ.λ.)

ε) ο βαθμός τήρησης των χαρακτηριστικών του κειμενικού είδους στο οποίο ανήκει.

Η **έκταση** του κειμένου που καλούνται να παραγάγουν μπορεί να κινείται μεταξύ διακοσίων (200) και τριακοσίων (300) λέξεων, ανάλογα με την τάξη των μαθητών/τριών. Το συγκεκριμένο θέμα **βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.**

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

I. Το επικοινωνιακό πλαίσιο είθισται να είναι π.χ. επιστολή-email προς τον αρθογράφο ή την εφημερίδα, δημόσια ομιλία, άρθρο σε σχολική εφημερίδα ή ιστολόγιο, περιγραφή στο πλαίσιο ενός ταξιδιωτικού οδηγού κλπ. Ακολουθούν ενδεικτικές διατυπώσεις **ως προς τον τρόπο σύνδεσης της ζητούμενης παραγωγής λόγου (επιχειρηματολογία) με το προς εξέταση κείμενο.**

α. Με αφορμή το παραπάνω δημοσίευμα της εφημερίδας «.....» αναλαμβάνετε να δημοσιεύσετε ένα άρθρο (300 λέξεις) στη σχολική εφημερίδα, όπου διατυπώνετε προτάσεις για το πώς

β. Με αφορμή το παραπάνω δημοσίευμα της εφημερίδας «.....» και ειδικότερα την αναφορά ότι «.....» αναλαμβάνετε να δημοσιεύσετε ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα, όπου διατυπώνετε π.χ. τις ανησυχίες σας για

γ. Αφού διαβάσατε την παραπάνω δημοσίευση, αποφασίσατε να στείλετε μία επιστολή στον αρθογράφο, στην οποία αναπτύσσετε τις απόψεις σας σχετικά με

δ. Ο αρθογράφος ισχυρίζεται ότι οι αναγνώστες «.....» Συμφωνείτε με αυτό; Στην απάντησή-επιστολή σας προς τον αρθογράφο να αξιοποιήσετε τις δικές σας εμπειρίες και επιλογές.

ε. Κατά τον αρθογράφο «.....» α) Συμφωνείτε με την άποψη αυτή ή διαφωνείτε; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. β) Πώς, κατά τη γνώμη σας, πρέπει να; Η απάντηση στα δύο ζητούμενα θα έχει τη μορφή σύντομης ομιλίας στο πλαίσιο εκδήλωσης του σχολείου σας για

II. Αναφορικά με την **κατανομή των 10 μονάδων** επισημαίνουμε τα εξής:

Προτείνεται η κατανομή να γίνεται ως εξής: **Περιεχόμενο: 5, Έκφραση: 3, Δομή: 2**

Στις σχετικές οδηγίες του ΙΕΠ (Νοέμβριος 2016) αναφέρονται τα εξής: «Για την αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών/τριών στην παραγωγή λόγου και στη δημιουργική γραφή προτείνεται **ισόποση μοριοδότηση ανά κριτήριο και ο τελικός βαθμός να προκύπτει από τον μέσο όρο των επιμέρους κριτηρίων.** Για παράδειγμα, στην αξιολόγηση της παραγωγής λόγου στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, η μοριοδότηση σε κείμενο που παρήγαγε ένας/μία μαθητής/τρια σε ανακεφαλαιωτική εξέταση μπορεί να είναι ως εξής: **Περιεχόμενο, 8/10, Δομή, 7/10, Χρήση γλώσσας και δομή 6/10: Μέσος όρος: 7/10.** Ο παραπάνω τρόπος μοριοδότησης κρίνεται κατάλληλος, γιατί αντιστοιχεί **στην έμφαση που δίνεται στο επικοινωνιακό πλαίσιο, στη δομή των κειμένων και τη χρήση της γλώσσας,** σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών και το ΠΔ. Ωστόσο, ο παραπάνω τρόπος αξιολόγησης μπορεί να διαφοροποιείται **σύμφωνα με τις προτεραιότητες που θέτει ο/η εκπαιδευτικός σε κάθε δραστηριότητα.»**

	1-2	3-4	5 - 6	7-8	9-10	Βαθμοί
Κατανόηση θέματος και ανάπτυξη	Ο μαθητής έχει πολύ λίγες (ή όχι πολύ σχετικές με το θέμα ιδέες) και δεν καταλήγει σε ολοκληρωμένο κείμενο.	Η μαθήτρια έχει λίγες ιδέες και το κείμενό της είναι ανεπαρκές.	Ο μαθητής έχει ικανοποιητικές ιδέες και παράγει επαρκές κείμενο.	Η μαθήτρια έχει πολλές και σχετικές με το θέμα ιδέες.	Ο μαθητής έχει πλούσιες ιδέες και παράγει υποδειγματικό ως προς την πληρότητά του κείμενο.	

Δομή-Χωρισμός και συνοχή παραγράφων	<p>Ο μαθητής δεν χωρίζει το κείμενό του σε παραγράφους.</p> <p>Η οργάνωση απάδει στο επικοινωνιακό πλαίσιο.</p>	<p>Η μαθήτρια χωρίζει σε παραγράφους το κείμενο. Η δομή των παραγράφων είναι προβληματική.</p> <p>Η οργάνωση με ελλείψεις παρακολουθεί το επικοινωνιακό πλαίσιο.</p>	<p>Ο μαθητής χωρίζει σε καλά δομημένες παραγράφους το κείμενό του χωρίς να υπάρχει μεταξύ τους συνοχή.</p> <p>Υπηρετείται επαρκώς το επικοινωνιακό πλαίσιο.</p>	<p>Η μαθήτρια χωρίζει το κείμενο σε παραγράφους σωστά και σε ικανοποιητικό βαθμό υπάρχει μεταξύ τους συνοχή.</p> <p>Υπηρετείται καλά το επικοινωνιακό πλαίσιο.</p>	<p>Ο μαθητής παράγει κείμενο που χωρίζεται σωστά σε παραγράφους, μεταξύ των οποίων υπάρχει απόλυτη συνοχή.</p> <p>Το κείμενο συμφωνεί πολύ καλά με το επικοινωνιακό πλαίσιο.</p>	
Χρήση της γλώσσας	<p>Ο μαθητής έχει πολλές δυσκολίες στη διατύπωση και στην υιοθέτηση κατάλληλου ύφους.</p> <p>Υπάρχει ασάφεια σε πολλά σημεία του κειμένου.</p> <p>Ο μαθητής κάνει παρά πολλά ορθογραφικά λάθη.</p>	<p>Η μαθήτρια έχει δυσκολίες στη διατύπωση και σε σχέση με το επικοινωνιακό πλαίσιο.</p> <p>Υπάρχουν αρκετά σημεία με ασάφειες λόγω σύνταξης ή ακατάλληλου λεξιλογίου.</p> <p>Κάνει πολλά ορθογραφικά λάθη.</p>	<p>Ο μαθητής διατυπώνει αρκετά καλά σε σχέση με το επικοινωνιακό πλαίσιο και υπάρχουν λίγα λάθη στη σύνταξη και στο λεξιλόγιο.</p> <p>Ο μαθητής κάνει αρκετά ορθογραφικά λάθη.</p>	<p>Η διατύπωση είναι σε γενικές γραμμές σωστή κατάλληλη για το επικοινωνιακό πλαίσιο και υπάρχουν αμελητέα λάθη.</p> <p>Ο μαθητής κάνει λίγα ορθογραφικά λάθη.</p>	<p>Η διατύπωση είναι απόλυτα σωστή και κατάλληλη για το δεδομένο επικοινωνιακό πλαίσιο.</p> <p>Ο μαθητής παράγει κείμενο απόλυτα ορθογραφημένο.</p>	

B. Στον κλάδο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Το κείμενο (ποιητικό ή πεζό) που δίνεται στους/στις μαθητές/τριες επιλέγεται μεταξύ των κειμένων που έχουν μελετηθεί στην τάξη. Στην Γ' τάξη υπάρχει και η δυνατότητα να επιλεγεί άγνωστο κείμενο, ομοειδές ή ομόθεμο με τα κείμενα που μελετήθηκαν. Το κείμενο πρέπει να συνοδεύεται από σύντομο εισαγωγικό σημείωμα όπου δηλώνονται ο/η λογοτέχνης, ο τίτλος του βιβλίου, η χρονολογία έκδοσης και όποια άλλη πληροφορία (π.χ. ιστορικό πλαίσιο κ.ά.) κρίνεται αναγκαία από τον/την εκπαιδευτικό. Επίσης, το κείμενο είναι δυνατόν να συνοδεύεται από εικόνα.

1. Το **πρώτο θέμα** αναφέρεται στην **κατανόηση του κειμένου** και με αυτό ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών

α) είτε να εντοπίζουν στο κείμενο (πεζό ή ποιητικό) ορισμένες πληροφορίες, όπως τα πρόσωπα, τον χώρο, τον χρόνο, το σκηνικό, το κοινωνικό πλαίσιο, το πρόβλημα που απασχολεί τα πρόσωπα, κατευθύνει τη δράση τους κ.τ.λ., **τεκμηριώνοντας την άποψή τους με στοιχεία του κειμένου,**

β) είτε να αναγνωρίζουν τα βασικά θέματα ή τις ιδέες που απασχολούν τον/τη λογοτέχνη και τη στάση που υιοθετεί απέναντι σε αυτά/αυτές, **τεκμηριώνοντας την άποψή τους με στοιχεία του κειμένου,**

γ) είτε να αναλύουν κάποιον από τους χαρακτήρες (κίνητρα, αξίες, επιλογές κ.τ.λ.), **τεκμηριώνοντας την άποψή τους με στοιχεία του κειμένου,**

δ) είτε να εξετάζουν τον τρόπο με τον οποίο «συνομιλεί» το κείμενο με την εικόνα που το συνοδεύει.

Το συγκεκριμένο θέμα **βαθμολογείται με έξι (06) μονάδες.**

2. Το **δεύτερο θέμα** αναφέρεται σε **ζητήματα δομής και γλώσσας του κειμένου** και με αυτό ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών

α) είτε να αναγνωρίζουν τη διάκριση ανάμεσα στο περιεχόμενο (τι λέει το κείμενο) και στις επιλογές ως προς τη μορφή (πώς το λέει το κείμενο), επισημαίνοντας βασικά στοιχεία οργάνωσης της αφηγηματικής πλοκής ή της ποιητικής γραφής,

β) είτε να εντοπίζουν μέσα στο κείμενο συγκεκριμένους δείκτες (π.χ. αφηγηματικούς τρόπους, αφηγηματικές τεχνικές, σχήματα λόγου κ.ά.) και να σχολιάζουν τον λειτουργικό τους ρόλο,

γ) είτε να επισημαίνουν και να αξιολογούν ως προς το αποτέλεσμα που έχουν για τον αναγνώστη μαθητή/την αναγνώστρια μαθήτρια οι γλωσσικές και υφολογικές επιλογές του/της λογοτέχνη.

Το συγκεκριμένο θέμα **βαθμολογείται με έξι (06) μονάδες.**

3. Το τρίτο θέμα αναφέρεται στην **παραγωγή γραπτού λόγου** και απορρέει από το κείμενο. Προτείνονται ένα θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης και ένα θέμα δημιουργικής γραφής και κάθε μαθητής/τρια επιλέγει ένα από τα δύο.

I. Όσον αφορά την **αναγνωστική ανταπόκριση** ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών

α) είτε να σχολιάζουν ιδέες, αξίες, στάσεις, πράξεις και συμπεριφορές που αναδεικνύονται στο κείμενο τεκμηριώνοντας την άποψή τους με στοιχεία του κειμένου και του εισαγωγικού σημειώματος,

β) είτε να συγκρίνουν ιδέες, αξίες, στάσεις, πράξεις και συμπεριφορές που αναδεικνύονται στο κείμενο με αντίστοιχες του σήμερα,

γ) είτε να συσχετίσουν ιδέες, αξίες, στάσεις, πράξεις και συμπεριφορές που αναδεικνύονται στο κείμενο με προσωπικές εμπειρίες, βιώματα, συναισθήματα κ.τ.λ.

II. Όσον αφορά τη **δημιουργική γραφή**, οι μαθητές/τριες καλούνται: α) είτε να αναδιηγηθούν τμήμα της ιστορίας από την οπτική γωνία συγκεκριμένου ήρωα (π.χ. με μορφή ημερολογίου, επιστολής κ.τ.λ.), β) είτε να αλλάξουν ή να συμπληρώσουν δημιουργικά το αρχικό κείμενο (π.χ. με τη δημιουργία νέας σκηνής ή διαλόγων, την εισαγωγή στοιχείων περιγραφής ή σχολίων ή οπτικών, ακουστικών και άλλων εικόνων κ.ά.), γ) είτε να διατυπώσουν σκέψεις και να εκφράσουν συναισθήματα που τους ενεργοποιεί η ανάγνωση του λογοτεχνικού κειμένου σε ένα νέο κείμενο το οποίο υιοθετεί τα χαρακτηριστικά κειμενικού είδους (ποιητικού ή πεζού) που ορίζεται από τον/την εκπαιδευτικό. Με το κείμενο αυτό:

α) ως προς το περιεχόμενο ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών να αξιοποιούν με τρόπο ευρηματικό τα δεδομένα του κειμένου.

β) ως προς τη δομή ελέγχεται ο βαθμός ανταπόκρισης του μαθητικού κειμένου στο κειμενικό είδος που ζητείται.

γ) ως προς τη μορφή ελέγχονται το ύφος (επιλογή κατάλληλου λεξιλογίου, ιδιωματισμών, σύνταξης που υπηρετούν τον σκοπό του κειμένου και ταιριάζουν στο κειμενικό είδος και το επικοινωνιακό πλαίσιο) και η χρήση της γλώσσας (ορθογραφία, σύνταξη, σαφήνεια στη διατύπωση, στίξη κ.τ.λ.)

Η **έκταση του κειμένου** που καλούνται να παραγάγουν οι μαθητές/τριες μπορεί να κινείται μεταξύ εκατό (100) και διακοσίων (200) λέξεων. Η συγκεκριμένη ερώτηση **βαθμολογείται με οκτώ (08) μονάδες**.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

- Δεν είναι εφικτό να εξεταστούν σε μια εξέταση όλα τα γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα.
- Στη Νέα Ελληνική Γλώσσα, βασικός στόχος είναι η εξέταση της ικανότητας των μαθητών/τριών να χειρίζονται ικανοποιητικά τον λόγο, ανάλογα με την περίπτωση και το πλαίσιο επικοινωνίας.
- Διαμορφώνουμε τα θέματα με τρόπο σαφή και υποστηρικτικό για τους μαθητές/τριες μας. Προτείνεται να σημειώνονται οι αντίστοιχες μονάδες κάθε θέματος.
- Για τη διαμόρφωση των θεμάτων μπορούν, μεταξύ άλλων, να αξιοποιηθούν (κατά την κρίση πάντα του/της εκπαιδευτικού) οι κατευθυντήριες οδηγίες, οι επισημάνσεις και τα παραδείγματα που περιλαμβάνονται:
- Στις [Οδηγίες διδασκαλίας για τα μαθήματα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας των Α΄, Β΄ και Γ΄ Τάξεων Ημερήσιου και Εσπερινού Γυμνασίου για το σχολικό έτος 2023-2024](#).
- Στο Βιβλίο Εκπαιδευτικού κάθε τάξης:

Α΄ Γυμνασίου:

<https://drive.google.com/file/d/1AbTC2XHxRhP0ggD9LJmmOTDndkr0zF5/view?usp=sharing>

Β΄ Γυμνασίου:

<https://drive.google.com/file/d/1mqoHx2Zz8nC8L2jKpJxawvBXT2WmciNv/view?usp=sharing>

Γ΄ Γυμνασίου:

https://drive.google.com/file/d/1vwxUT8JG7621Pzd8Ems3nUhC9sell2_G/view?usp=sharing

- Στα ενδεικτικά Κριτήρια Αξιολόγησης του ΙΕΠ για τη ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Γυμνασίου:

http://www.iep.edu.gr/images/IEP/EPISTIMONIKI_YPIRESIA/Epist_Monades/B_Kyklos/Humanities/2016/2016-11-28_kritiria_axiologisis_ne_glossas.pdf.pdf

II. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Οι δύο κλάδοι της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας (Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Αρχαία Ελληνικά Κείμενα από Μετάφραση) εξετάζονται την **ίδια μέρα** και η συνολική διάρκεια της εξέτασης είναι **τρεις ώρες**. Τα θέματα δίνονται και οι απαντήσεις αναπτύσσονται σε ξεχωριστό φύλλο για καθέναν από τους δύο κλάδους, και αποδίδεται **διακριτός βαθμός** για καθέναν από αυτούς.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Σύμφωνα με την παραπάνω διατύπωση **δεν προβλέπεται διάλειμμα κατά τη διάρκεια της εξέτασης**. Επίσης, **δεν ορίζεται** ότι ο προβλεπόμενος χρόνος είναι π.χ. 1 ώρα και 30 λεπτά για κάθε μάθημα ή 2 ώρες για τη Νεοελληνική Γλώσσα και 1 ώρα για τη Νεοελληνική Λογοτεχνία. **Η ευθύνη διαχείρισης του χρόνου ανήκει αποκλειστικά στον/στην μαθητή/τρια**, όπως και η επιλογή από ποιο γνωστικό αντικείμενο θα ξεκινήσει. Καλό είναι να έχουν ενημερωθεί έγκαιρα οι μαθητές/τριες πριν την ημέρα της εξέτασης. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει κατανοητό την ημέρα της εξέτασης ότι πρέπει να γίνει μια ορθολογική διαχείριση του χρόνου που έχουν στη διάθεσή τους.

Ο τρόπος διεξαγωγής και το περιεχόμενο της τρίωρης εξέτασης του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο, ο τρόπος διατύπωσης των θεμάτων και ο τρόπος βαθμολόγησης των δοκιμίων καθορίζονται, σύμφωνα με τη με αρ. πρωτ. 89611/Δ2/09-07-2020 Υ. Α. / ΦΕΚ Β' 3029/21-07-2020, ως εξής:

A. Στον κλάδο της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας

Οι μαθητές/τριες εξετάζονται σε κείμενο γραπτό που διανέμεται φωτοτυπημένο, το οποίο είναι ένα από τα διδαγμένα κείμενα, χωρίς το εισαγωγικό σημείωμα και τα γλωσσικά σχόλια του βιβλίου. Οι μαθητές/τριες καλούνται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις δύο θεμάτων.

1.α. Το **πρώτο θέμα** περιέχει **ερωτήσεις κατανόησης** με τις οποίες ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών είτε να εντοπίζουν και να παρουσιάζουν πληροφορίες που υπάρχουν στο κείμενο είτε να ερμηνεύουν σημεία του κειμένου αξιοποιώντας τη λεξικογραμματική του μορφή (λεξιλόγιο, γραμματική, συντακτικό). Το πρώτο θέμα αναλύεται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα (4 + 4 μονάδες) και βαθμολογείται με 8 μονάδες.

1.β. Στη **Γ' Τάξη Γυμνασίου** το ένα υποερώτημα του πρώτου θέματος αφορά σε **μετάφραση** αποσπάσματος (4-6 στίχων) του κειμένου.

2. Το **δεύτερο θέμα** αφορά **στο λεξιλόγιο και τη γραμματικοσυντακτική δομή του κειμένου**. Με τις ερωτήσεις-ασκήσεις του δεύτερου θέματος ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/-τριών:

ως προς το λεξιλόγιο

- να αναγνωρίζουν σημασίες λέξεων της αρχαίας ελληνικής και να τις συνδέουν με αντίστοιχες λέξεις της νέας ελληνικής

- να διακρίνουν συγγένειες μεταξύ των λέξεων (ομόρριζες, παράγωγες, σύνθετες, συνώνυμες, αντώνυμες, παρώνυμες κ.λπ.)

ως προς τη γραμματικοσυντακτική δομή του κειμένου

- να αναγνωρίζουν γραμματικά και συντακτικά όρους της πρότασης ή/και είδη προτάσεων

- να μετασχηματίζουν όρους της πρότασης.

Οι παραπάνω ικανότητες ελέγχονται με ερωτήσεις ασκήσεις κλειστού τύπου: αντιστοίχισης ή σύζευξης, πολλαπλών επιλογών, επιλογής Σωστού - Λάθους, συμπλήρωσης, διάταξης/διαβάθμισης.

Το **δεύτερο θέμα** αναλύεται σε τρία ισοδύναμα υποερωτήματα (ένα για το λεξιλόγιο, ένα για τη γραμματική και ένα για το συντακτικό). **Κάθε υποερώτημα βαθμολογείται με 4 μονάδες (Σύνολο: 12 μονάδες)**.

B. Στον κλάδο των Αρχαίων Ελληνικών Κειμένων από Μετάφραση

Δίνεται **διδαγμένο κείμενο (20-30 στίχων)** σε φωτοτυπία και οι μαθητές/τριες καλούνται να απαντήσουν σε τρία θέματα:

1. Το **πρώτο θέμα** αναφέρεται στην **κατανόηση του κειμένου** και αναλύεται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα. Με αυτό ελέγχεται η ικανότητα των μαθητών/τριών:

α) είτε να εντοπίζουν στο κείμενο ορισμένες πληροφορίες, όπως τα πρόσωπα, τον χώρο, τον χρόνο, το σκηνικό, το κοινωνικό πλαίσιο, το πρόβλημα που απασχολεί τα πρόσωπα, κατευθύνει τη δράση τους κ.τ.λ., τεκμηριώνοντας την άποψη τους με στοιχεία του κειμένου,

β) είτε να αναγνωρίζουν τα βασικά θέματα ή τις ιδέες που προκύπτουν από το κείμενο τεκμηριώνοντας την άποψή τους με στοιχεία που εντοπίζονται στο κείμενο ή/ και με πληροφορίες που υπάρχουν στα εισαγωγικά κείμενα και στα ερμηνευτικά σχόλια του διδακτικού βιβλίου.

Το συγκεκριμένο θέμα **βαθμολογείται με οκτώ (08) μονάδες (4+4)**.

2. Το **δεύτερο θέμα** αναφέρεται σε **ζητήματα δομής του κειμένου** και μπορεί να αναλύεται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα όπως:

α. Χωρισμός σε μικρότερες ενότητες με κριτήρια αφηγηματικά ή θεματικά και απόδοση πλαγιότιτλων.

β. Εντοπισμός και αξιολόγηση του ρόλου των εκφραστικών τρόπων, αφηγηματικής και περιγραφικής τεχνικής:

- οπτική της αφήγησης (πρωτοπρόσωπη, τριτοπρόσωπη, μικτή)

- διάλογος, μονόλογος, ειρωνεία, σχόλιο

- λειτουργία του χρόνου (στοιχεία προοικονομίας, χρονικές αναδρομές, επιτάχυνση και επιβράδυνση)

- σχήματα λόγου (παρομοίωση, μεταφορά κ. ά.)

Το δεύτερο θέμα **βαθμολογείται με έξι (06) μονάδες (3+3)**.

3. Το **τρίτο θέμα** μπορεί να αναλύεται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα με τα οποία οι μαθητές/τριες καλούνται:

α) να χαρακτηρίζουν πρόσωπα, λαμβάνοντας υπόψη στάσεις, σκέψεις, δράσεις, συναισθήματα. αξίες, ιδέες, συμπεριφορά των προσώπων του κειμένου και τον αντίκτυπο στα άλλα κειμενικά πρόσωπα

β) να βρίσκουν, να ταξινομούν και να αξιολογούν στοιχεία πολιτισμού που εντοπίζονται στο κείμενο (θεσμοί, ήθη και έθιμα, αξίες, ιδέες, οικονομία, υλικά αγαθά, κ.ά.), να συνδέουν στοιχεία του κειμένου με τη σύγχρονη πραγματικότητα ή να συγκρίνουν ένα παράλληλο κείμενο με το κύριο κείμενο όσον αφορά ιδέες, αξίες ή στάσεις και συμπεριφορά προσώπων που εντοπίζονται σ' αυτά.

Το τρίτο θέμα **βαθμολογείται με έξι (06) μονάδες (3+3)**.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

- Δεν είναι εφικτό να εξεταστούν σε μια εξέταση όλα τα γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα.
- Διαμορφώνουμε τα θέματα με τρόπο σαφή και υποστηρικτικό για τους μαθητές/τριες μας. Προτείνεται να σημειώνονται οι αντίστοιχες μονάδες κάθε θέματος.
- Για τη διαμόρφωση των θεμάτων μπορούν, μεταξύ άλλων, να αξιοποιηθούν (κατά την κρίση πάντα του/της εκπαιδευτικού) οι κατευθυντήριες οδηγίες, οι επισημάνσεις και τα παραδείγματα που περιλαμβάνονται:

Στις «[Οδηγίες διδασκαλίας για τα μαθήματα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας του Ημερήσιου και Εσπερινού Γυμνασίου για το σχολ. έτος 2023-24](#)».

Στο **Βιβλίο Εκπαιδευτικού** κάθε τάξης:

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου:

https://drive.google.com/file/d/1E85iAJI5Bh5m3HI9_fkAkV-kOQncD_jX/view?usp=sharing

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Γυμνασίου-Ομηρικά Έπη-Οδύσσεια:

<https://drive.google.com/file/d/1j6TvlgsfriHQrR2OI06RMOdCY7mqDjHI/view?usp=sharing>

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Β΄ Γυμνασίου:

https://drive.google.com/file/d/1PP5jKoDg8Oe6k1GU_xSF-qg0hsxMRLE5/view?usp=sharing

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Γυμνασίου-Ομηρικά Έπη-Ιλιάδα:

<https://drive.google.com/file/d/1axig1wTDw-QRfQiwH5xFZvtyYXvm-2k6/view?usp=sharing>

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου:

https://drive.google.com/file/d/18P5bh1AsKuVpWcxxPs_SCGuUtwao96R/view?usp=sharing

Αρχαία Ελληνικά Α΄ Γυμνασίου-Δραματική Ποίηση-Ευριπίδη *Ελένη*:

<https://drive.google.com/file/d/1qE-e0hPYyAphfrTYIAFbKtFTu8wvq6A/view?usp=sharing>

III. ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο τρόπος εξέτασης του μαθήματος της Ιστορίας στο Γυμνάσιο ορίζεται από το Π. Δ. 319 / ΦΕΚ 261 Α΄/27-11-2000, ως εξής:

Δίνονται **δύο ομάδες ερωτήσεων Α και Β**.

Η **ομάδα Α** περιλαμβάνει **πέντε ερωτήσεις** από τις οποίες οι μαθητές/τριες **επιλέγουν τις τρεις**.

Η **ομάδα Β** περιλαμβάνει **τέσσερις ερωτήσεις** από τις οποίες οι μαθητές/τριες **επιλέγουν τις δύο**.

Οι ερωτήσεις μπορούν να αναλύονται σε δύο ισοδύναμα υποερωτήματα.

Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με **τέσσερις (4) μονάδες (4 X 5 = 20)**.

Η **Ομάδα Α** περιλαμβάνει **ερωτήσεις που ελέγχουν τη γνώση και την κατανόηση της ιστορικής ύλης** που διδάχθηκαν οι μαθητές/τριες (εξήγηση ιστορικών όρων και εννοιών, περιγραφή ή ταξινόμηση ιστορικών γεγονότων, φαινομένων ή περιόδων, κατανόηση ή συνοπτική απόδοση του περιεχομένου μιας γραπτής ή εικαστικής ιστορικής πηγής, κατανόηση και περιγραφή των σχέσεων που υφίστανται ανάμεσα σε διαφορετικά ιστορικά γεγονότα, φαινόμενα κ.λ.π.).

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

I. Οι **πέντε** προτεινόμενες προς επιλογή ερωτήσεις να αναφέρονται **σε διαφορετικά σημεία της εξεταστέας ύλης** και να μην εστιάζουν σε μία ή δύο ιστορικές περιόδους.

II. Αξιοποιούμε ποικιλία τύπων ερωτήσεων κλειστού - αντικειμενικού τύπου (αντιστοίχιση, συμπλήρωση κενών, απάντηση με Σωστό-Λάθος, πολλαπλή επιλογή, διάταξη, κ.ά.) συνδυάζοντας παράλληλα ερωτήσεις ανοικτού τύπου για την αποφυγή μιας μηχανιστικής συμπλήρωσης, που δεν βοηθά στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης. Ακόμη, για τον περιορισμό της πιθανότητας να επιλέξουν οι

μαθητές/τριες κατά τύχη τη σωστή απάντηση, είναι δυνατό να ζητείται η δικαιολόγηση της επιλογής της συγκεκριμένης απάντησης.

III. Οι ερωτήσεις ανοιχτού τύπου αυτής της Ομάδας να είναι σύντομης και περιεκτικής απάντησης.

Η **Ομάδα Β** περιλαμβάνει ερωτήσεις που ελέγχουν την ικανότητα των μαθητών/τριών να αναλύουν στοιχεία και σχέσεις, να αξιολογούν τη δράση προσώπων ή ομάδων με βάση συγκεκριμένο κριτήριο, να συνθέτουν ιστορικά δεδομένα.

Στη Γ' τάξη Γυμνασίου μπορεί να τίθεται και ερώτηση που αναφέρεται στη διάκριση ανάμεσα στην αντικειμενική ιστορική πληροφορία και στην υποκειμενική γνώμη που εκτίθεται σε μια ιστορική πηγή κ.λ.π.

Και στις δύο ομάδες ερωτήσεων μπορεί να δίνεται στους/στις μαθητές/τριες φωτοτυπημένο ιστορικό υλικό προς επεξεργασία. Το υλικό αυτό δεν είναι υποχρεωτικό να προέρχεται αποκλειστικά από το σχολικό τους βιβλίο.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

I. Η αξιοποίηση ιστορικών πηγών είναι σημαντική παράμετρος στην εξέταση του μαθήματος της ιστορίας. Ωστόσο, οι προτεινόμενες πηγές είναι απαραίτητο να είναι σύντομες, κατανοητές και να συνδέονται με όσα αναφέρονται στο σχολικό βιβλίο (π.χ. σχέση συμπληρωματική ή αντιθετική).

II. Η αξιολόγηση της απάντησης του/της μαθητή/τριας είναι απαραίτητο να στηρίζεται από άποψη περιεχομένου στο σύνολο των απαραίτητων ιστορικών πληροφοριών που εμπεριέχονται τόσο στο σχολικό βιβλίο όσο και στην ιστορική πηγή, ενώ παράλληλα οφείλει να επιβραβεύει επιπλέον και τη σύνθεσή τους σε ενιαίο καλοδιατυπωμένο κείμενο (σε σχέση με την απλή παράθεση χωρίς καμία κρίση εκ μέρους του/της μαθητή/τριας).

III. Δίνουμε έμφαση σε ερωτήσεις που αφορούν στα κύρια σημεία που διδάχθηκαν επαρκώς και αποτέλεσαν κεντρικούς διδακτικούς στόχους κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

IV. Φροντίζουμε να καλύπτεται όσο γίνεται περισσότερη εξεταστέα ύλη.

V. Καλό είναι να συνοδεύουμε τα θέματα με οπτικό υλικό (εικόνες, σχεδιαγράμματα, χάρτες), που μπορούμε να αντλήσουμε από τα ψηφιακά σχολικά εγχειρίδια ή άλλες έγκυρες διαδικτυακές πηγές.

VI. Εφιστούμε την προσοχή των μαθητών/τριών μας στη δυνατότητα επιλογής των θεμάτων. Να μην θεωρείται δεδομένο ότι όλα τα παιδιά θυμούνται τον τρόπο με τον οποίο αξιολογήθηκαν στη διάρκεια του σχολικού έτους (κατά τις ωριαίες δοκιμασίες). Για παράδειγμα:

Προσοχή! Συνολικά να απαντήσετε σε ΠΕΝΤΕ ερωτήσεις. Από την ομάδα Α να επιλέξετε ΤΡΕΙΣ και από την ομάδα Β να επιλέξετε ΔΥΟ (5 ερωτήσεις x 4 μονάδες κάθε ερώτηση = 20 μονάδες)

ΓΕΝΙΚΑ:

- Είναι αναγκαίο τα θέματα να γράφονται στον Η/Υ με ιδιαίτερη φροντίδα στη μορφοποίηση.
- Προσέχουμε τα θέματα να είναι πρωτότυπα, να αποφεύγεται δηλαδή η αντιγραφή παλαιότερων θεμάτων ή υλικού από το διαδίκτυο ή η αλόγιστη χρήση εξωσχολικών βοηθημάτων.

- Φροντίζουμε τα θέματα να είναι διατυπωμένα με σαφήνεια έτσι ώστε να μην είναι απαραίτητες οι (πολλές) επεξηγήσεις και να μάθουν οι μαθητές/τριες να διαχειρίζονται με αυτονομία τις εξετάσεις.
- Φροντίζουμε να είναι σαφής και προσεκτική η διατύπωση των ερωτημάτων, ώστε να αποφεύγονται επικαλύψεις στις απαντήσεις των μαθητριών και των μαθητών
- Σημειώνουμε σε κατάλληλη θέση τις αντίστοιχες μονάδες.
- Λαμβάνουμε υπόψη μας το γεγονός ότι η **τρίωρη** εξέταση είναι εξαντλητική για τους μαθητές και τις μαθήτριες του Γυμνασίου, ειδικά της Α΄ Τάξης. Φροντίζουμε ώστε τα θέματα να μπορούν να απαντηθούν με άνεση στη δεδομένη διάρκεια της εξέτασης.
- Αντιμετωπίζουμε με ιδιαίτερη προσοχή και ευαισθησία τους/τις μαθητές/τριες που εξετάζονται προφορικά. Δίνουμε βαρύτητα στην ενδυνάμωσή τους.
- Κατά τη βαθμολόγηση των γραπτών αντιμετωπίζουμε με σχετική επιείκεια τους/τις μαθητές/τριες που φοιτούσαν συστηματικά στα τμήματα ένταξης, χωρίς όμως να δικαιούνται προφορική εξέταση.

Παρακαλούνται οι διευθυντές και οι διευθύντριες των σχολικών μονάδων να ενημερώσουν **με κάθε πρόσφορο τρόπο** τους εκπαιδευτικούς κλάδου ΠΕ02 και όσους/ες διδάσκουν φιλολογικά μαθήματα με ανάθεση. Αντίγραφο του εγγράφου μπορεί να αναρτηθεί στον πίνακα ανακοινώσεων της σχολικής μονάδας.

Στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Υπενθυμίζω τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις επικοινωνίας:
elegerousi@sch.gr και gerousieleni@gmail.com

Εύχομαι καλή δύναμη στο έργο σας.

Η Σύμβουλος Εκπαίδευσης

ΠΕ02 Φιλολόγων

Ελένη Γερούση

Η Διευθύντρια Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Π. Ε. Καστοριάς

Ευγενία Μαρνέρη